

здатних сприймати, аналізувати, критично осмислювати, висловити власні судження щодо отриманої інформації.

Майстер-клас – це показове заняття чи система занять переважно досвідченого фахівця, який має довершені навички у певній галузі мистецтва, освіти чи науки, права, спорту, виробництва тощо. Демонстрація високої майстерності у певній справі.

Висновки. Отож, можемо визначити неформальну освіту як таку, що людина програмує й здобуває для себе відповідно до власно ідентифікованих інтересів та потреб. Адже від рівня освіти особистості залежить ефективність і впорядкованість економічних, політичних і соціокультурних процесів, що здійснюються, участь особистості в них. Ефективність процесу формування готовності майбутніх юристів до професійного саморозвитку засобами технологій неформальної освіти ми вбачаємо у впровадженні інноваційних освітніх технологій: проєктних, інтерактивних, майстер-класу, медіаосвіти, методу коучингу, фасилітації, зворотного зв'язку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи. /за ред. В.Г. Кременя, Н.Г. Ничкало. Київ: Знання України. 2018. 616 с.
2. Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи: монографія / За ред. Н.Г. Ничкало, І.Ф. Прокопенка. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 546 с.
3. Особистісний і професійний розвиток дорослих: теорія і практика: монографія / за ред. Аніщенко О.В. Київ: ШКОЛА НАПН України. 2016. 354 с.
4. Сисоева С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих. Київ: ВД «ЕКМО». 2011. 324 с.
5. *Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки.* Київ. 2020. 73 с.

УДК 373.3.001.76-056.24

КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СУЧАСНИЙ ЗАСІБ НАВЧАННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ НУШ

Рогач М. Ю.,

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

Приватного вищого навчального закладу

«Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)

Науковий керівник: **Хом'як О. А.**,
кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)

Анотація. У статті актуалізовано проблему індивідуалізації освітнього процесу учнів молодшого шкільного віку, котрі потребують додаткової освітньої підтримки в умовах інклюзивної освіти. Доведено, що комп'ютерні технології дозволяють підвищити інтерес учнів до навчальної діяльності, передбачають різні форми подачі та засвоєння програмного матеріалу, мають великий освітній, розвитковий та виховний потенціал.

Ключові слова: учні з особливими освітніми потребами, індивідуалізація освітнього процесу, комп'ютерні технології.

Abstract. The article updates the problem of individualization of the educational process of elementary school students who need additional educational support in the conditions of inclusive education. It has been proven that computer technologies allow to increase students' interest in educational activities, provide various forms of presentation and assimilation of software material, have great educational, developmental and educational potential.

Keywords: students with special educational needs, individualization of the educational process, computer technologies.

З кожним днем в Україні стрімко зростає кількість дітей, котрі потребують додаткової освітньої підтримки. Через збройну агресію росії здорові від народження діти набувають фізичних та психологічних порушень. І, поки над стабілізацією їхнього психофізичного стану працюють лікарі, реабілітологи, фахівці з ментального здоров'я, вчителі готуються до включення цих дітей в систему загальної середньої освіти. Тому проблема пошуку оптимальних засобів навчання учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі Нової української школи залишається актуальною.

Вітчизняні науковці, педагоги Е. Данілавічюте, А. Колупасва, С. Литовченко, Найда, М. Сварник, Н. Софій, Г. Уманець та ін. в своїх працях проаналізували сучасний стан інклюзивної освіти в Україні, її концептуальні аспекти та гуманістичні цінності. Зокрема Г. Гордійчук, М. Кадемія, С. Кирильчук та ін. у своїх наукових доробках широко висвітлили можливості інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для навчання учнів з особливими освітніми потребами.

Упродовж останніх двадцяти років у галузі освіти відбулися суттєві зміни. Зокрема, значно розширився спектр засобів навчання: у доповнення

до традиційних впроваджуються мультимедійні засоби, що інтегрують звичайний текст зі звуком, графікою, відео, анімацією тощо. Сучасні світові перетворення в освіті спрямовані та оновлення змісту, структури, методів навчання, спроможних задовольнити потреби кожного учасника освітнього процесу, відкривши доступ до навчання тим, хто раніше не мав такої можливості [1, с. 24].

Сьогодні, завдяки вільному доступу до глобальних мереж, активному застосуванню в освітньому процесі інтерактивних мультимедіа, широкому використанню інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) можемо стверджувати, що процес навчання поступово стає незалежним від фізичного розташування його суб'єктів; кількість і різноманітність ресурсів, доступних учням у позаурочний час суттєво зростає; локус контролю в ініціації навчального процесу відійшов учням: вони самі здатні ініціювати процес у будь-який зручний для них час, у будь-якому місці. Усе це доводить, що комп'ютерні технології мають значний потенціал для навчання учнів з ООП.

Інноваційні технології уроку допоможуть прискорити, скоригувати, відновити (реабілітувати) його продуктивність. Комп'ютерний урок адаптує дитину з ООП до раціональних прийомів розумової діяльності, а допоміжні технології в багатьох випадках сприятимуть компенсації функціональних обмежень. У результаті в учнів з'явиться інтерес до роботи на уроці, почуття радості від усвідомлення впевненості в своїх силах.

Комп'ютерні технології доцільно застосовувати і під час корекційної роботи з учнями з ООП. Під час підбору гри або завдання для корекційних занять враховувати тип нервової системи, інтереси та здібності дитини. Згідно з принципом систематичності та послідовності навчання, поступово збільшувати рівень складності гри або завдання, які підбирати індивідуально для кожної дитини [2].

Спілкування дітей молодшого шкільного віку з комп'ютером починається з комп'ютерних розв'язкових ігор, ретельно підібраних з урахуванням віку та зорового сприйняття. Однією з найважливіших функцій комп'ютерних ігор є корекційно-розв'язкова. Спеціально розроблені для молодших школярів комп'ютерні ігри спроектовані так, що дитина може уявити собі не тільки одиничне поняття або конкретну ситуацію, а й отримати узагальнене уявлення про всі схожі предмети або ситуації. Відтак, у неї відбувається розвиток таких важливих мисленевих операцій як узагальнення та класифікація. Граючи на комп'ютері, дитина рано починає розуміти, що предмети на екрані – це не реальні речі, а лише знаки цих реальних речей. Таким чином, у дітей починає розвиватися так звана знакова функція свідомості, тобто розуміння того, що є кілька рівнів світу, який нас оточує – це і реальні речі, і картинки, схеми, слова або числа.

Завдяки комп'ютеру покращується ефективність навчання учнів з ООП щодо орієнтування в просторі, контролю та оцінки власних результатів.

Використання інноваційних технологій відповідає сучасним вимогам, які стоять перед Новою українською школою. Завдяки освітнім технологіям учні опановують прийоми навчальної діяльності, вміння самостійно конструювати власні знання, орієнтуватися в сучасному інформаційному просторі. Саме це формує «компетенцію».

Однак впровадження сучасних освітніх та інформаційних технологій не означає, що вони повністю замінять традиційну методiku викладання, а будуть її складовою. Адже педагогічна технологія – це сукупність методів, методичних прийомів, форм організації навчальної діяльності, що ґрунтуються на теорії навчання та забезпечують заплановані результати.

Сучасні підходи у навчанні та вихованні з ООП, нові педагогічні технології сприяють не лише найкращому засвоєнню учнем інформації, а й позитивно впливають на емоційну сферу дитини.

Застосування інноваційних технологій у процесі навчання викликає у дітей підвищений інтерес та посилює мотивацію до навчання. Поєднання кольору, мультиплікації, музики, звукового мовлення, динамічних моделей тощо, розширюють можливості подання навчальної інформації.

Застосування сучасних інноваційних технологій у навчальному процесі дозволяє:

- зробити заняття більш цікавими, переконливими, а потік інформації, що вивчається – легкодоступним;
- керувати пізнавальною діяльністю школярів, враховувати індивідуальні темпи засвоєння знань, умінь та навичок, рівень складнощів, інтереси та інше;
- підтримати інтерес до навчання та виховання учнів, сприяти розкриттю індивідуальних здібностей, забезпечити якість освіти, відкритість освітньої системи.

Виділимо основні риси індивідуалізації освітньої діяльності молодших школярів на основі застосування сучасних комп'ютерних технологій:

- *підвищення доступності та якості освіти.* Застосування комп'ютерних технологій у початковій школі дає можливість здобути освіту кожній дитині незалежно від місця її проживання, робить доступною освіту для дітей із важкодоступних і віддалених населених пунктів;
- *зміна технологій роботи вчителя.* У сучасній освіті учневі потрібна інтерактивна взаємодія з учителем, крім традиційної. Особливо це актуально для учнів, які навчаються вдома.

Добре зарекомендували себе комп'ютерні технології під час дистанційного навчання: кожен учень має змогу працювати в тому темпі,

який зручний особисто йому; усі розв'язки перевіряються автоматично і завжди є можливість отримати консультацію вчителя.

Пандемія Covid-19 та запровадження в Україні воєнного стану спричинили масове виникнення дистанційного і змішаного навчання: у традиційному освітньому процесі стали системно застосовувати комп'ютерні технології. Комбінування традиційних методів навчання та інноваційних педагогічних технологій, що ґрунтується на принципах взаємодоповнення, дає змогу максимально використовувати переваги цих видів навчання.

Для успішного впровадження індивідуалізації навчання молодших школярів потрібно забезпечити всі її складові: розвиток різноманітних навчальних програм, зміна методів навчальної роботи, професійний розвиток і мотивація педагогів для розробки та реалізації з учнями індивідуальних навчальних планів.

На даному етапі розвитку освіти досягнуто високого рівня розвитку електронного навчання для індивідуалізації навчання молодших школярів, однак слід вказати на певні проблеми:

- низька технічна підготовка вчителів (низький рівень комп'ютерної грамотності, невміння орієнтуватися в інформації з мережі інтернет);
- невміння формувати якісний та цікавий навчальний контент;
- відсутність мотивації в частини вчителів перебудувати власну професійну свідомість.

Найпоширенішим використанням комп'ютерних технологій для індивідуалізації навчання молодших школярів з ООП є змішане навчання, що реалізується ініціативою вчителів. Держані проекти, які забезпечували б дослідження в цій галузі відсутні. Важливою складовою індивідуалізації навчання молодших школярів є наявність інструментарію, що позбавляє вчителя рутинної підготовчої роботи.

Отже, інноваційні технології дозволяють підвищити інтерес учнів до навчальної діяльності, передбачають різні форми подачі та засвоєння програмного матеріалу, укладають у собі великий освітній, розвитковий та виховний потенціал.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гета А.В. Заїка В.М., Коваленко В. В. та ін. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник / за заг. ред. Ю. Носенко. Полтава : ПУЕТ, 2018.
2. Данілавічюте Е. А., Литовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: Навч. метод. Посібник/ За заг. ред. А.А. Колупасової, Київ: Видавнича група «А. С. К.», 2012.